

Wizerunkowy bilans kryzysu parlamentarnego

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

- ▶ W odczuciu społecznym racje w trwającym od miesięcy sporze politycznym w Polsce są podzielone. Większość ankietowanych (61%) zgadza się z opinią, że PiS nadużywa władzy i chce rządzić autorytarnie, bez kontroli innych instytucji. Ponad połowa badanych (51%) odbiera ostatnie protesty jako przejaw obywatelskiego sprzeciwu wobec zagrożenia dla demokracji ze strony rządzącej partii. Co drugi respondent jest zdania, że opozycja chce doprowadzić do obalenia legalnie wybranych władz Polski. Połowa badanych (52%) sądzi, że przeciw działaniom obozu rządzącego protestują przede wszystkim ludzie, którzy zostali pozbawieni władzy i przywilejów.

- ▶ Większość respondentów (62%) uważa za niedopuszczalne blokowanie przez posłów opozycji sali plenarnej Sejmu.

- ▶ W ocenie społecznej, gdyby w Polsce doszło to przedterminowych wyborów parlamentarnych, nie przyniosłyby one zmiany u steru władzy. Połowa ankietowanych sądzi, że PiS utrzymałoby się przy władzy, a tylko nieco więcej niż co czwarty badany (28%) spodziewa się zmiany rządzących.

Trwający od 16 grudnia ubiegłego roku kryzys parlamentarny został zażegnany, ale zakończenie okupacji sali plenarnej przez posłów Nowoczesnej i PO nie zamyka trwającego od miesiąca konfliktu politycznego w Polsce. Styczniowe badanie¹, realizowane w dużej mierze jeszcze w czasie trwania protestu posłów części opozycji, pokazuje, jak opinia publiczna w Polsce odebrała to, co działo się na scenie politycznej w ostatnich tygodniach. Z opublikowanych już danych CBOS wiadomo, że w efekcie kryzysu parlamentarnego ucierpiał autorytet Sejmu, którego notowania wyraźnie się pogorszyły², oraz znacząco zmalało poparcie dla Nowoczesnej Ryszarda Petru, któremu w ważnym dla partii momencie zabrakło roztropności politycznej³.

POPARCIE DLA STRON KONFLIKTU

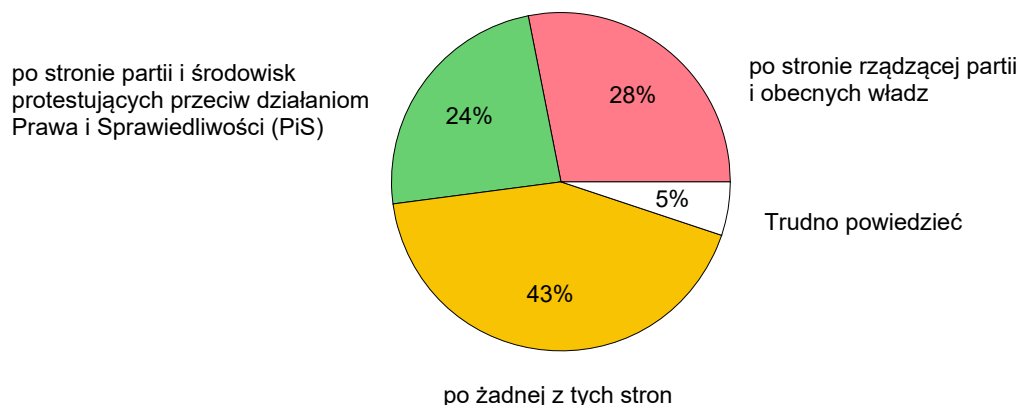
Najogólniej rzecz biorąc, Polaków można podzielić na dwie mniej więcej równo liczne grupy: tych, którzy opowiadają się po jednej ze stron politycznego konfliktu (łącznie 52%), i tych, którzy unikają tego rodzaju deklaracji, dystansując się od sporu (ogółem, łącznie z odpowiedziami *trudno powiedzieć* – 48%). Ta część badanych, która identyfikuje się z jedną ze stron, nieco częściej opowiada się za PiS i obecnymi władzami (28%), niż lokuje swoje sympatie po stronie partii i środowisk protestujących przeciw działaniom rządzącej partii (24%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (320) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 7–15 stycznia 2017 roku na liczącej 1045 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Zob. komunikat CBOS „Opinie o działalności parlamentu, prezydenta i Trybunału Konstytucyjnego”, styczeń 2017 (oprac. M. Feliksiak).

³ Zob. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w styczniu”, styczeń 2017 (oprac. A. Cybulska).

RYS. 1. Po czyjej stronie opowiada się Pan(i) w trwającym obecnie sporze politycznym:

Identyfikacja z jedną ze stron ostatniego sporu jest silnie uwarunkowana orientacją polityczną. Rządzącą partię i obecne władze popiera 28% osób deklarujących prawicowe poglądy polityczne. Po stronie szeroko rozumianej opozycji opowiada się duża część osób określających swoje poglądy polityczne jako lewicowe (43%). Ponadto poparcie dla PiS i obecnych władz jest wyrażane tym częściej, im większa religijność badanych – częstszy udział w praktykach religijnych.

Z działaniami PiS i obecnych władz częściej niż przeciętnie utożsamiają się osoby starsze, emeryci, renciści, mieszkańcy wsi (szczególnie rolnicy), także respondenci najgorzej sytuowani. Poparcie dla ugrupowań i środowisk protestujących przeciw działaniom PiS sprzyja zamieszkiwanie w dużym mieście i wyższy status społeczno-ekonomiczny (wyższe wykształcenie i wyższe dochody *per capita*).

W elektoratach partyjnych z działaniami rządzących identyfikuje się większość zdeklarowanych wyborców PiS. Po stronie ugrupowań oraz środowisk opozycyjnych dość jednoznacznie opowiadają się zwolennicy Nowoczesnej i PO, a także ponad połowa sympatyków SLD. „Neutralność” zachowuje większość zdeklarowanych wyborców Kukiz’15 i PSL, przy czym tym pierwszym bliżej do rządzącej partii i racji, które ona reprezentuje, natomiast zwolennikom ludowców bliżej do partii i środowisk opozycyjnych.

Tabela 1

Potencjalne elektoraty	Po czyjej stronie opowiada się Pan(i) w trwającym obecnie sporze politycznym?			
	Po stronie rządzącej partii i obecnych władz	Po stronie partii i środowisk protestujących przeciw działaniom PiS	Po żadnej z tych stron	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PiS (wraz z SP i PR)	78	2	19	1
Kukiz'15	22	15	60	3
SLD	8	53	40	0
PSL	6	34	54	6
PO	1	73	22	4
Nowoczesna Ryszarda Petru	0	76	24	0

ARGUMENTY I NARRACJE

Każda ze stron trwającego w Polsce od miesięcy konfliktu politycznego posługuje się innymi argumentami i buduje odmienne narracje mające usprawiedliwić jej działanie i zdyskredytować przeciwników lub krytyków. Przywołaliśmy argumenty, którymi posługują się obie strony, prosząc respondentów o ustosunkowanie się do nich.

Deklaracje badanych pokazują, że żadna ze stron konfliktu nie zdołała przekonać do swoich racji wyraźnej większości społeczeństwa. Niemniej jednak niektóre argumenty przywoływane w dyskusjach są bardziej przekonujące niż inne.

Większość ankietowanych (61%) zgadza się z opinią, że PiS nadużywa władzy i chce rządzić autorytarnie, bez kontroli innych instytucji. Kontrargument, że PiS rządzi zgodnie z wolą wyborców i ma demokratyczny mandat do tego, co robi, budzi większe kontrowersje – zgadza się z nim ogółem 45% badanych, 44% odrzuca go.

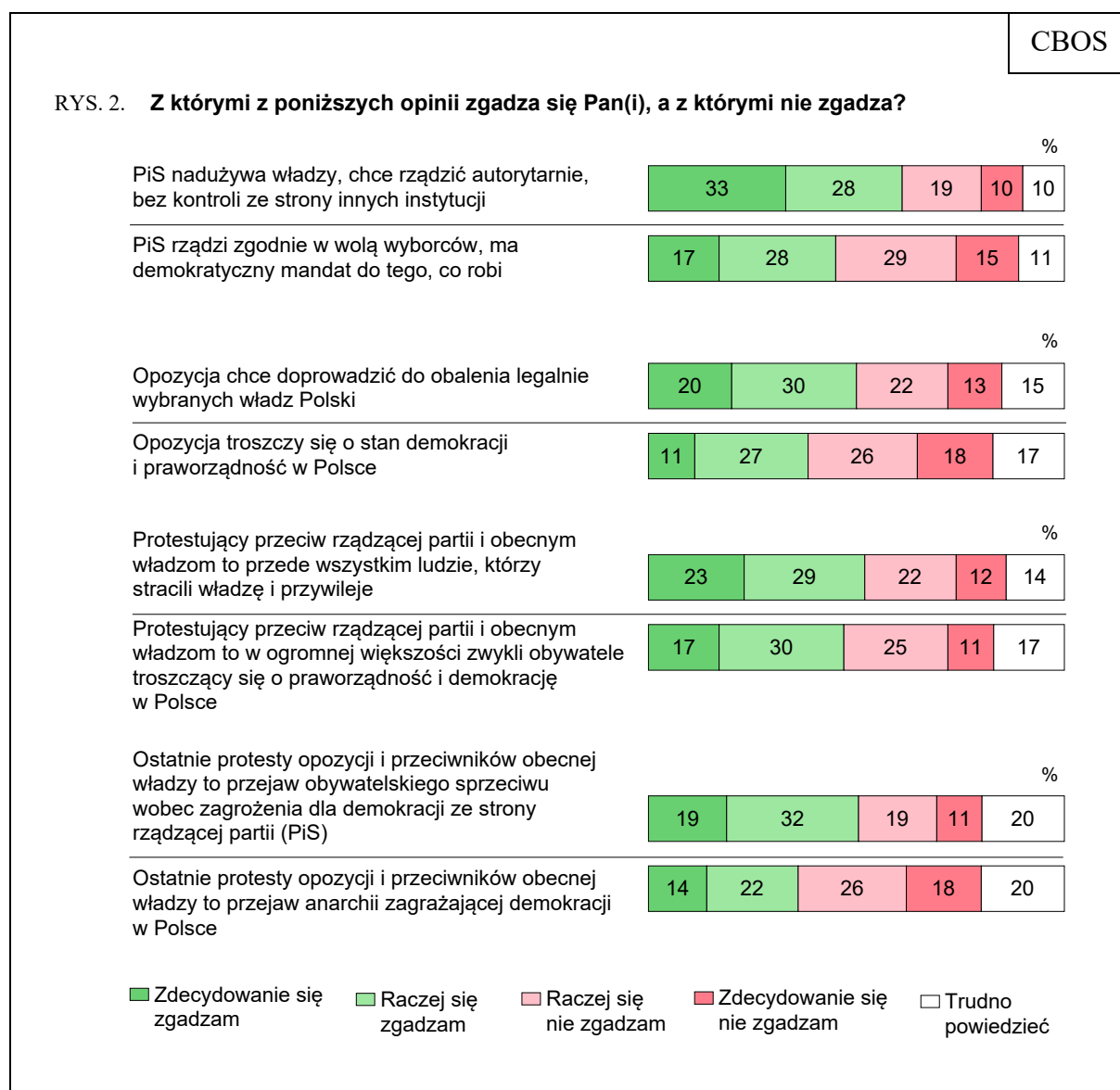
W opinii połowy ankietowanych opozycja chce doprowadzić do obalenia legalnie wybranych władz Polski. Kilka miesięcy temu – w kwietniu 2016 roku – na podobne pytanie zadawane w kontekście sporu wokół Trybunału Konstytucyjnego twierdząco odpowiedziało zdecydowanie mniej osób (33%)⁴. Jednocześnie obecnie ponad dwie piąte badanych (44%) kwestionuje pogląd, że motywem działania opozycji jest troska o stan demokracji i praworządność w Polsce (w kwietniu 2016 – 38%). Zabieganie o demokrację i praworządność dostrzega w działaniach opozycji 38% badanych (w kwietniu ubiegłego roku – 39%).

⁴ Zob. komunikat CBOS „Opinia publiczna o sporze wokół Trybunału Konstytucyjnego”, kwiecień 2016, oprac. (B. Roguska).

Oznacza to, że działania opozycji w związku z kryzysem konstytucyjnym były postrzegane jako bardziej wiarygodne, niż niedawny protest w Sejmie.

Dość nośne okazuje się stwierdzenie, że przeciw działaniom obecnych władz protestują przede wszystkim ludzie, którzy zostali pozbawieni władzy i przywilejów – skłonna jest się pod nim podpisać ponad połowa Polaków (52%). Równocześnie jednak niewiele mniej osób (47%) uważa, że protestujący przeciw rządzącej partii i obecnym władzom to w ogromnej większości zwykli obywatele troszczący się o praworządność i demokrację w Polsce.

Ponad połowa ankietowanych (51%) odbiera ostatnie protesty jako przejaw obywatelskiego sprzeciwu wobec zagrożenia dla demokracji ze strony rządzącej partii – PiS. Jednocześnie ponad dwie piąte respondentów (44%) nie dostrzega w nich przejawów anarchii zagrażającej demokracji w Polsce. Niebezpieczeństwo takie widzi 36% badanych.

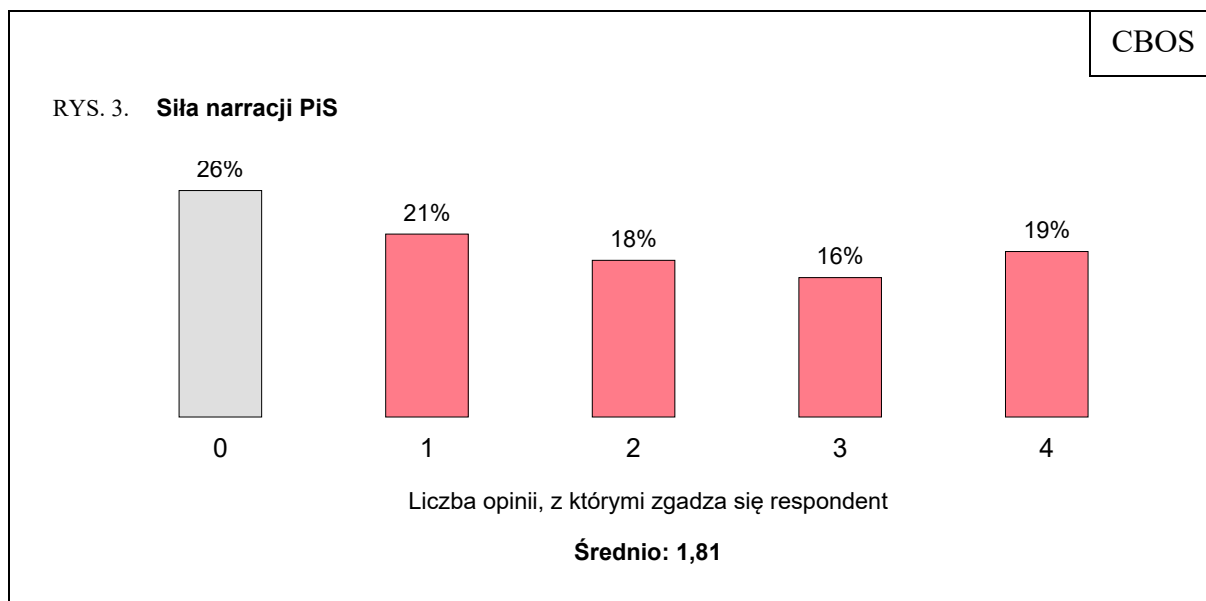
Na podstawie odpowiedzi na powyższe pytania utworzono dwa wskaźniki. Pierwszy pokazuje siłę narracji PiS, drugi – siłę narracji antyPiS. Pierwszy został utworzony na podstawie zliczenia odpowiedzi *zdecydowanie tak* i *raczej tak* na pytania dotyczące następujących stwierdzeń:

- PiS rządzi zgodnie w wolę wyborców, ma demokratyczny mandat do tego, co robi.
- Opozycja chce doprowadzić do obalenia legalnie wybranych władz Polski.
- Protestujący przeciw rządzącej partii i obecnym władzom to przede wszystkim ludzie, którzy stracili władzę i przywileje.
- Ostatnie protesty opozycji i przeciwników obecnej władzy to przejaw anarchii zagrażającej demokracji w Polsce.

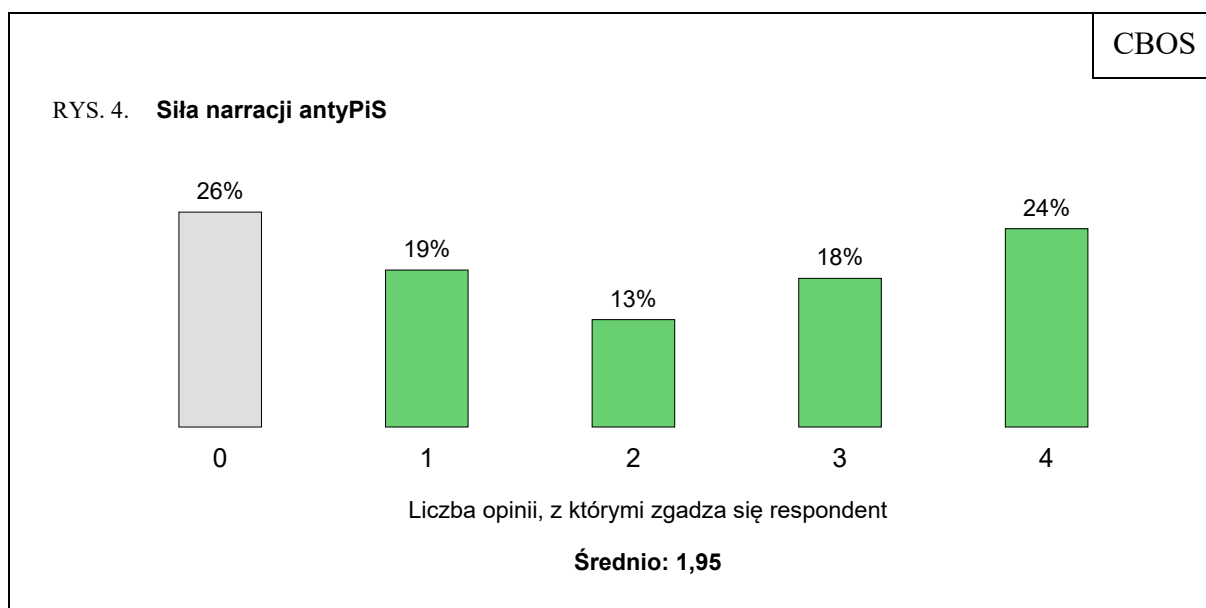
Drugi wskaźnik został skonstruowany na podstawie zliczenia odpowiedzi *zdecydowanie tak* i *raczej tak* na pytania dotyczące następujących stwierdzeń:

- PiS nadużywa władzy, chce rządzić autorytarnie, bez kontroli ze strony innych instytucji.
- Opozycja troszczy się o stan demokracji i praworządność w Polsce.
- Protestujący przeciw rządzącej partii i obecnym władzom to w ogromnej większości zwykli obywatele troszczący się o praworządność i demokrację w Polsce.
- Ostatnie protesty opozycji i przeciwników obecnej władzy to przejaw obywatelskiego sprzeciwu wobec zagrożenia dla demokracji ze strony rządzącej partii (PiS).

Ze wszystkimi stwierdzeniami składającymi się na narrację PiS zgodził się blisko co piąty ankietowany (19%). Na żadne z nich nie zareagowało pozytywnie 26% badanych. Średnio – pozytywnie odnoszono się do mniej niż dwóch opinii (1,81).

Ze wszystkimi opiniami składającymi się na narrację antyPiS zgodził się niemal co czwarty ankietowany (24%). Niewiele więcej – 26% badanych – nie przekonało żadne ze stwierdzeń. Średnio wyrażano akceptację dla blisko dwóch opinii (1,95).

Co oczywiste, narrację PiS podzielają głównie osoby, które w związku z kryzysem parlamentarnym opowiedziały się po stronie rządzącej partii i obecnych władz. Z argumentacją antyPiS zgadzają się badani identyfikujący się z partiami i środowiskami protestującymi przeciwko działaniom PiS. Do osób dystansujących się od obu stron sporu trafia w nieco większym stopniu narracja antyPiS niż argumentacja obozu rządzącego.

Tabela 2

Po czyjej stronie opowiada się Pan(i) w trwającym obecnie sporze politycznym:*	Siła narracji PiS	Siła narracji antyPiS
	Średnia wartość wskaźnika	
– po stronie rządzącej partii i obecnych władz	3,22	0,77
– po stronie partii i środowisk protestujących przeciw działaniom Prawa i Sprawiedliwości	1,01	3,52
– po żadnej z tych stron	1,45	1,94

* Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Siła oddziaływania obu narracji zależy od orientacji politycznej i szerzej – formacji światopoglądowej. Z narracją PiS identyfikują się przede wszystkim osoby deklarujące prawicowe poglądy polityczne, najbardziej religijne (kilka razy w tygodniu uczestniczące w praktykach religijnych), widzowie programów informacyjnych telewizji publicznej – przede wszystkim – TVP Info. Interpretacja sytuacji politycznej przez PiS trafia jednak do przekonania przede wszystkim zdeklarowanym wyborcom tej partii. Jest ona bardziej przekonująca niż narracja strony przeciwnej także dla sympatyków ruchu Kukiz'15. Z narracją antyPiS utożsamiają się przede wszystkim badani deklarujący lewicowe, a także centrowe poglądy polityczne, a ponadto osoby nieuczestniczące w praktykach religijnych oraz respondenci, dla których głównym źródłem informacji są programy TVN i szczególnie – TVN24. Narrację antyPiS w największym stopniu podzielają jednak zwolennicy Nowoczesnej Ryszarda Petru oraz zdeklarowani wyborcy PO. Co ciekawe, także sympatyków PSL, SLD oraz niezdecydowanych, jak głosować, bardziej przekonuje narracja antyPiS niż argumentacja partii rządzącej.

Tabela 3

		Siła narracji	
		PiS	antyPiS
		Średnia wartość wskaźnika	
Poglądy polityczne	Lewica	1,46	2,83
	Centrum	1,50	2,47
	Prawica	2,69	1,39
	Trudno powiedzieć	1,29	1,49
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	2,42	1,24
	Raz w tygodniu	1,99	1,73
	1–2 razy w miesiącu	1,74	2,08
	Kilka razy w roku	1,65	2,13
	W ogóle nie uczestniczy	1,39	2,58
Główne źródło codziennych informacji o wydarzeniach w kraju i na świecie	Fakty, programy TVN	1,30	2,46
	TVN24	1,26	3,09
	Wiadomości, Teleexpress, inne programy TVP1	2,28	1,26
	TVP Info	2,78	1,24
	Wydarzenia, inne programy Polsatu	1,83	2,06
	Żadne	1,29	1,41
Preferencje partyjne	PiS	3,15	0,77
	PO	0,91	3,38
	Nowoczesna Ryszarda Petru	0,90	3,71
	Kukiz'15	2,12	1,72
	PSL	1,42	2,99
	SLD	1,28	2,90
	Trudno powiedzieć	1,03	2,30

Cechy społeczno-demograficzne badanych w mniejszym stopniu niż ich orientacje światopoglądowe różnicują stosunek do obu wyróżnionych narracji. Argumentację PiS stosunkowo bardziej skłonni są podzielać mężczyźni niż kobiety, osoby w wieku 45+ niż młodsze, mieszkańcy wsi (szczególnie rolnicy) niż mieszkańcy miast, a także badani z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Narracja antyPiS trafia w większym stopniu do przekonania mieszkańcom miast niż wsi, najsilniej identyfikują się z nią osoby najlepiej wykształcone i sytuowane (z wykształceniem wyższym, o miesięcznych dochodach *per capita* od 2000 zł wzwyż, kadra kierownicza i specjaliści, pracownicy administracyjno-biurowi oraz właściciele firm).

ZAUFIANIE DO STRON KONFLIKTU I JEGO KOMENTATORÓW

Badani zostali poproszeni o wskazanie, do kogo, do jakich osób i instytucji mają zaufanie, jeśli chodzi o ostatni spór polityczny. Swoje opinie zaznaczali na skali od 1 do 7, gdzie 1 oznaczało całkowity brak zaufania, a 7 – pełne zaufanie. Na liście umieściliśmy główne ugrupowania polityczne, KOD, lidera PiS Jarosława Kaczyńskiego, a także prezydenta Andrzeja Dudę i premier Beatę Szydło.

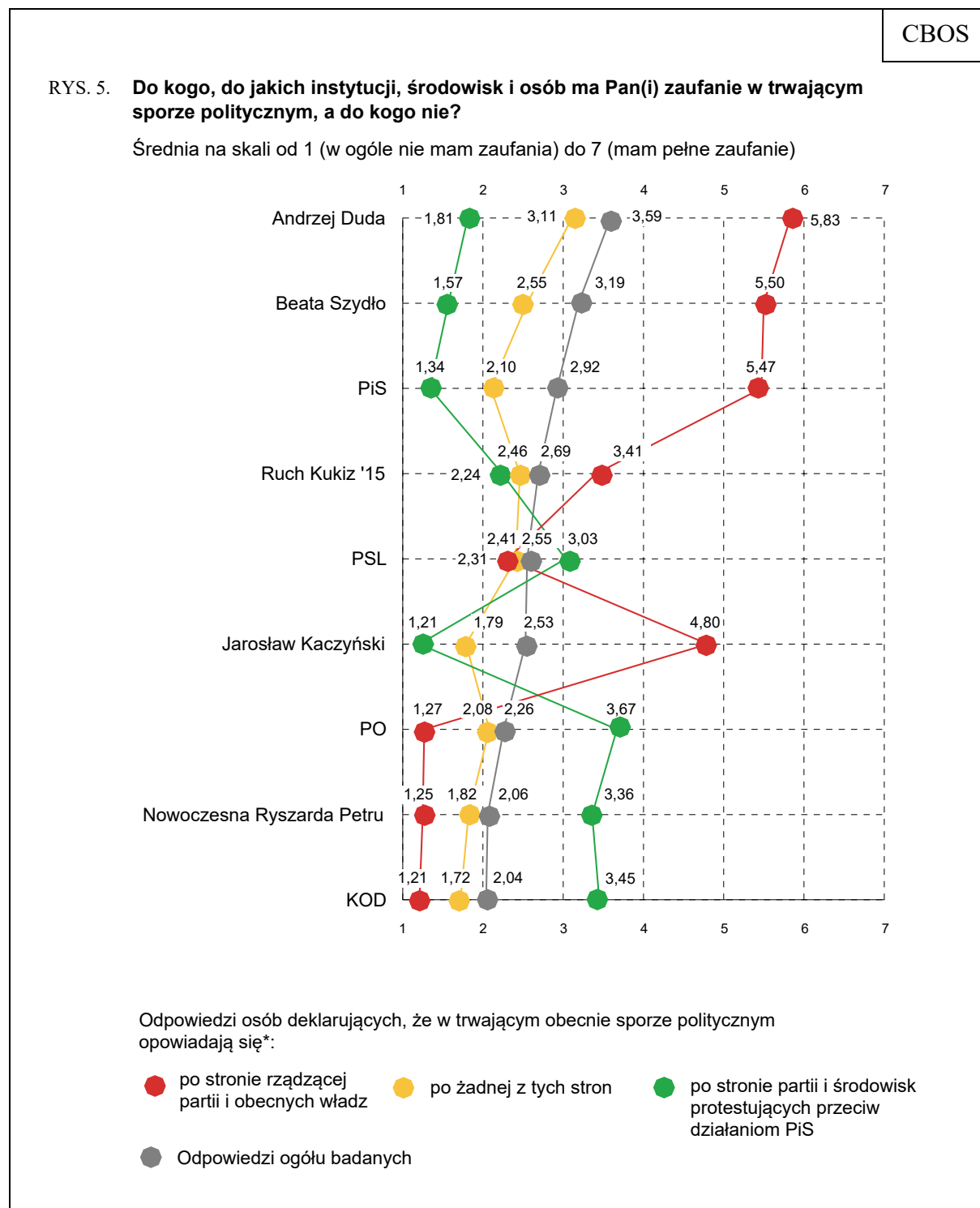
W przypadku żadnej z uwzględnionych osób i instytucji nie odnotowaliśmy przewagi zaufania nad nieufnością, a średnia ocen nie przekraczała środka skali (4). Stosunkowo najbardziej niewiarygodni w ostatniej odsłonie konfliktu politycznego okazali się KOD i Nowoczesna Ryszarda Petru, zaś stosunkowo najmniej niewiarygodny był prezydent Andrzej Duda, a w dalszej kolejności premier Beata Szydło. Ogólnie można powiedzieć, że kryzys parlamentarny i wydarzenia ostatnich tygodni nadwyrężyły zaufanie przede wszystkim do protestujących przeciw działaniom PiS.

Tabela 4

Do kogo, do jakich instytucji, środowisk i osób ma Pan(i) zaufanie w trwającym sporze politycznym, a do kogo nie?	Średnia na skali od 1 (w ogóle nie mam zaufania) do 7 (mam pełne zaufanie)
Andrzej Duda	3,59
Beata Szydło	3,19
PiS	2,92
Ruch Kukiz'15	2,69
PSL	2,55
Jarosław Kaczyński	2,53
PO	2,26
Nowoczesna Ryszarda Petru	2,06
KOD	2,04

Stosunek do wymienionych osób i instytucji wiąże się oczywiście ze stanowiskiem wobec ostatniego konfliktu związanego z kryzysem parlamentarnym. Co ciekawe jednak, o ile osoby opowiadające się po stronie PiS i obecnych władz wyrażają na ogół zaufanie do rządzącej partii i przedstawicieli obozu rządzącego – Andrzeja Dudy, Beaty Szydło, PiS oraz Jarosława Kaczyńskiego, o tyle wśród badanych identyfikujących się w sporze z partiami i środowiskami opozycyjnymi przeważa nieufność do firmujących i wspierających protest ugrupowań (na co wskazuje średnia na skali poniżej 4). Osoby dystansujące się od obu stron konfliktu (i stanowiące największą grupę w tym badaniu) są, ogólnie rzecz biorąc, nieufne wobec

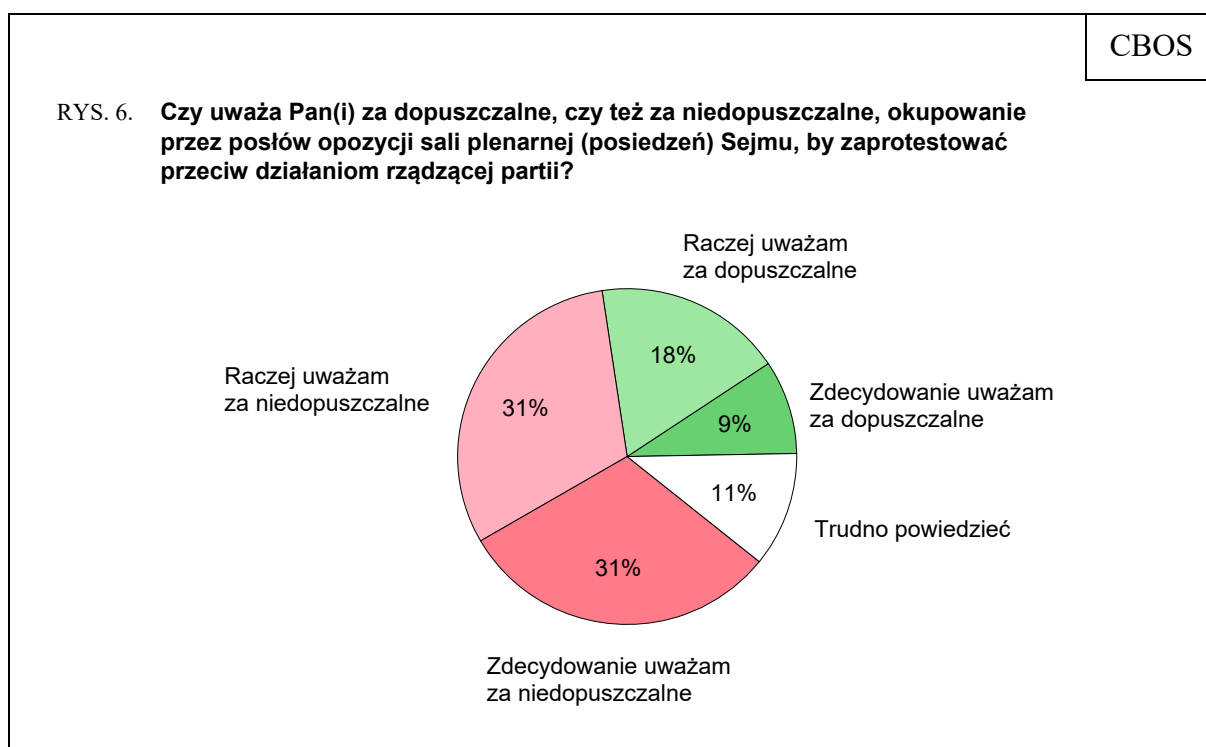
wszystkich uwzględnionych osób i instytucji, jednak nieco mniej krytycznie oceniają rolę, jaką podczas kryzysu parlamentarnego odegrali Andrzej Duda, Beata Szydło, ruch Kukiz'15 oraz PSL, niż rolę Nowoczesnej, PO oraz KOD. Wśród najbardziej krytycznie ocenianych jest także Jarosław Kaczyński, prezes PiS.

Nieufność osób opowiadających się po stronie partii i środowisk protestujących przeciw działaniom PiS wobec PO i Nowoczesnej oraz ich roli w ostatnich wydarzeniach wynika m.in. z rywalizacji między głównymi partiami opozycji. Zdeklarowani wyborcy PO ufają swojej partii (średnia 4,56), ale już nie Nowoczesnej Ryszarda Petru (średnia 2,95). Zwolennicy Nowoczesnej skłonni są ufać popieranej przez siebie partii (4,44), ale już w wyraźnie mniejszym stopniu PO (3,36). Co więcej, w elektoratach obu tych ugrupowań przeważa także nieufność do KOD (średnia wśród wyborców PO – 3,73, wśród sympatyków Nowoczesnej – 3,51)

STOSUNEK DO OKUPOWANIA PRZEZ POSŁÓW SALI PLENARNEJ

Mimo że siła argumentów antypisowskiej opozycji dorównuje w odbiorze społecznym sile narracji PiS, to przyjęta metoda protestu – okupowanie sali plenarnej Sejmu – budzi społeczną dezaprobatę. Większość badanych (62%) uważa ją za niedopuszczalną.

Opinie w tej kwestii różnicuje przede wszystkim orientacja polityczna i partyjna. Najbardziej krytyczny stosunek do blokowania sali plenarnej Sejmu mają osoby deklarujące prawicowe poglądy polityczne (79% dezaprobaty), stosunkowo dużo zwolenników tej formy protestu jest wśród badanych identyfikujących się z lewicą (46%, wobec 47% przeciwników). W elektoratach partyjnych krytycznie o okupowaniu sali plenarnej przez posłów wypowiadają się przede wszystkim sympatycy PiS, a także zamierzający głosować na ruch Kukiz'15. Nieco częściej budzi ono sprzeciw niż aprobatę wśród zwolenników PSL. Okupowanie sali plenarnej Sejmu przez posłów za dopuszczalne uznaje natomiast większość zdeklarowanych wyborców partii, które prowadziły protest w Sejmie – Nowoczesnej i PO – oraz większość sympatyków SLD.

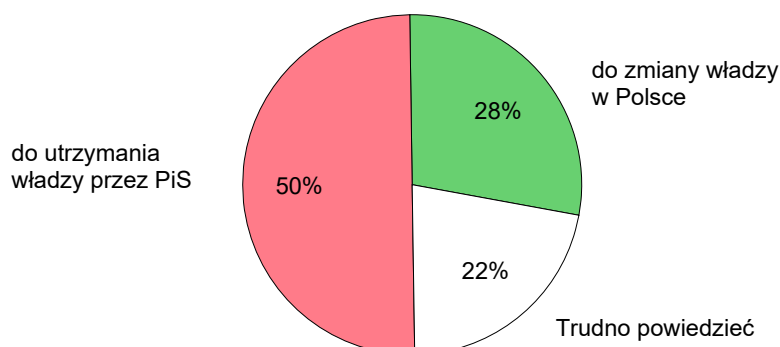
Tabela 5

Potencjalne elektoraty	Czy uważa Pan(i) za dopuszczalne czy też za niedopuszczalne okupowanie przez posłów opozycji sali plenarnej (posiedzeń) Sejmu, by zaprotestować przeciw działaniom rządzącej partii?		
	Uważam za dopuszczalne	Uważam za niedopuszczalne	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	6	91	3
Kukiz'15	27	63	10
PSL	37	42	21
SLD	57	37	6
PO	58	32	10
Nowoczesna Ryszarda Petru	59	30	11

CZY PRZEDTERMINOWE WYBORY DOPROWADZIŁYBY DO ZMIANY WŁADZY?

Podczas trwania protestu w Sejmie pojawiła się propozycja przeprowadzenia przedterminowych wyborów do Sejmu i Senatu. W ocenie społecznej, gdyby rzeczywiście do nich doszło, nie przyniosłyby one zmiany rządów w kraju. Połowa ankietowanych sądzi, że PiS utrzymałoby się przy władzy, a tylko nieco więcej niż co czwarty (28%) spodziewa się w ich wyniku zmiany rządu.

RYS. 7. **Jak Pan(i) sądzi, czy ewentualne przeprowadzenie przedterminowych wyborów do Sejmu i Senatu doprowadziłoby:**

Przekonanie, że przedterminowe wybory nie przyniosłyby zmian u steru władzy, przeważa w niemal wszystkich grupach społeczno-demograficznych. Stosunkowo często nadzieje na zmianę wyrażają badani deklarujący lewicowe poglądy polityczne (42% wobec 41% spodziewających się utrzymania *status quo*). W elektoratach na polityczną zmianę liczą przede wszystkim zdeklarowani wyborcy Nowoczesnej i PO, w mniejszym stopniu spodziewają się jej zwolennicy Kukiz'15. O utrzymaniu się przy władzy rządzącej partii przekonani są przede wszystkim jej sympatycy, ale także przeważająca część wyborców SLD i PSL.

Tabela 6

Potencjalne elektoraty	Jak Pan(i) sądzi, czy ewentualne przeprowadzenie przedterminowych wyborów do Sejmu i Senatu doprowadziłoby:		
	do zmiany władzy w Polsce	do utrzymania władzy przez PiS	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	8	78	14
SLD	32	43	25
PSL	40	48	12
Kukiz'15	45	43	12
PO	46	31	23
Nowoczesna Ryszarda Petru	48	36	16

Wyniki styczniowego badania pokazują, że kryzys parlamentarny i wydarzenia ostatnich tygodni nadwyrężyły wizerunek protestujących ugrupowań (szczególnie Nowoczesnej Ryszarda Petru) i tym samym umocniły rządzącą partię. Stało się tak, mimo że z punktu widzenia opinii publicznej racje w trwającym od miesięcy sporze politycznym są podzielone, zaś narracja partyjnej i pozapartyjnej opozycji krytykującej działania PiS jest co najmniej tak samo przekonująca, jak argumenty wysuwane przez polityków obozu władzy. W odczuciu większości Polaków PiS nadużywa władzy, zaś protesty społeczne są przejawem obywatelskiego sprzeciwu wobec zagrożenia demokracji ze strony rządzącej partii. Z drugiej jednak strony coraz więcej osób ma wrażenie, że opozycja stawia sobie za cel obalenie legalnie wybranych władz Polski. Ponad połowa respondentów uważa zaś, że przeciw działaniom rządzących protestują przede wszystkim ludzie, którzy zostali pozbawieni władzy i przywilejów.

O ile jednak PiS w czasie trwania kryzysu parlamentarnego ustrzegł się poważnych błędów (odsunął z pola widzenia marszałka Kuchcińskiego, wycofał się z krytykowanych propozycji zmian dotyczących pracy dziennikarzy w Sejmie, nie dał się sprowokować do bardziej zdecydowanych działań przeciwko protestującym), o tyle nie można tego samego powiedzieć o protestujących. Okupowanie przez posłów opozycji sali plenarnej Sejmu (oceniane przez wielu Polaków jako niedopuszczalna forma protestu przeciw działaniom rządzącej partii), rywalizacja między głównymi partiami opozycji, wyjazd sylwestrowy Ryszarda Petru oraz zarzuty pod adresem lidera KOD wspierającego protest podważyły wiarygodność opozycji i środowisk kontestujących działania PiS.

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1

		Po czyjej stronie opowiada się Pan(i) w trwającym obecnie sporze politycznym?				Liczba osób
		Po stronie rządzącej partii i obecnych władz	Po stronie partii i środowisk protestujących przeciw działaniom Prawa i Sprawiedliwości (PiS)	Po żadnej z tych stron	Trudno powiedzieć	
Ogółem		28	24	43	4	1037
Płeć	Mężczyźni	33	26	38	4	491
	Kobiety	24	23	48	5	546
Wiek	18–24 lata	20	18	59	3	81
	25–34	15	24	54	6	203
	35–44	23	29	43	5	193
	45–54	27	29	39	5	156
	55–64	42	17	37	4	187
	65 lat i więcej	36	26	35	3	217
Miejsce zamieszkania	Wieś	34	16	45	5	417
	Miasto do 19 999	24	27	44	5	134
	20 000 – 99 999	27	25	45	3	223
	100 000 – 499 999	21	34	43	2	169
	500 000 i więcej mieszk.	24	41	29	6	94
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	31	13	48	7	204
	Zasadnicze zawodowe	33	19	43	5	255
	Średnie	31	25	41	3	318
	Wyższe	18	38	41	3	260
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	20	36	40	3	106
	Średni personel, technicy	33	32	35		47
	Pracownicy adm.-biurowi	16	34	46	4	70
	Pracownicy usług	22	26	46	6	66
	Robotnicy wykwalifikowani	28	21	46	5	123
	Robotnicy niewykwalifik.	36	15	43	7	64
	Rolnicy	40	16	44		45
	Pracujący na własny rach.	14	37	45	4	45
	Bezrobotni	28	18	44	10	62
	Emeryci	38	24	34	4	235
	Renciści	46	18	29	6	56
	Uczniowie i studenci	17	20	61	2	42
	Gospodynie domowe i inni	12	18	66	4	75
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	29	31	38	2	140
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	27	21	44	8	101
	sekt. prywat. poza rolnict.	22	29	44	4	280
	prywatnym gosp. rolnym	37	15	48		49
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	33	13	42	12	110
	Od 650 zł do 999 zł	32	23	42	2	149
	Od 1000 zł do 1399 zł	29	18	50	4	192
	Od 1400 zł do 1999 zł	27	32	39	3	148
	2000 zł i więcej	25	39	35	1	189
Ocena własnych war. mater.	Złe	29	25	43	3	65
	Średnie	29	23	44	5	394
	Dobre	28	26	42	4	578
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	48	10	41		41
	Raz w tygodniu	37	18	41	4	444
	1–2 razy w miesiącu	24	26	44	5	181
	Kilka razy w roku	19	28	48	5	256
	W ogóle nie uczestniczy	12	45	40	3	109
Poglądy polityczne	Lewica	8	45	45	2	166
	Centrum	17	33	47	2	291
	Prawica	59	16	24	1	324
	Trudno powiedzieć	14	12	60	13	251

Tabela 2

		Czy zgadza się Pan(i), czy też nie zgadza z opinią, że PiS nadużywa władzy, chce rządzić autorytarnie, bez kontroli ze strony innych instytucji?			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		61	29	10	1038
Płeć	Mężczyźni	61	32	7	491
	Kobiety	61	26	14	547
Wiek	18–24 lata	62	28	10	81
	25–34	67	22	11	203
	35–44	66	25	9	194
	45–54	60	31	9	157
	55–64	55	35	10	187
	65 lat i więcej	55	32	13	216
Miejsce zamieszkania	Wieś	54	35	11	415
	Miasto do 19 999	61	25	14	134
	20 000 – 99 999	67	24	9	224
	100 000 – 499 999	66	25	9	170
	500 000 i więcej mieszk.	67	25	8	95
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	51	33	17	202
	Zasadnicze zawodowe	56	32	12	254
	Średnie	61	28	11	318
	Wyższe	73	24	3	264
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	70	28	2	106
	Średni personel, technicy	74	26		47
	Pracownicy adm.-biurowi	73	21	6	72
	Pracownicy usług	63	26	10	66
	Robotnicy wykwalifikowani	66	24	10	123
	Robotnicy niewykwalifik.	42	40	18	64
	Rolnicy	52	44	3	45
	Pracujący na własny rach.	80	18	2	47
	Bezrobotni	52	28	19	62
	Emeryci	55	33	12	233
	Renciści	45	36	19	56
	Uczniowie i studenci	65	23	12	42
	Gospodynie domowe i inni	60	24	16	75
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	68	30	2	141
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	67	24	9	102
	sekt. pryw. poza rolnict.	66	24	9	281
	prywatnym gosp. rolnym	53	45	2	49
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	51	32	16	110
	Od 650 zł do 999 zł	56	29	15	149
	Od 1000 zł do 1399 zł	55	32	14	190
	Od 1400 zł do 1999 zł	64	31	5	149
	2000 zł i więcej	73	26	1	190
Ocena własnych war. mater.	Złe	61	26	13	63
	Średnie	59	29	13	395
	Dobre	62	29	8	580
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	32	53	16	40
	Raz w tygodniu	52	37	11	443
	1–2 razy w miesiącu	63	26	11	181
	Kilka razy w roku	72	19	9	257
	W ogóle nie uczestniczy	77	17	6	110
Poglądy polityczne	Lewica	84	13	3	166
	Centrum	74	17	8	294
	Prawica	42	53	5	324
	Trudno powiedzieć	53	21	26	248

Tabela 3

		Czy zgadza się Pan(i), czy też nie zgadza z opinią, że opozycja chce doprowadzić do obalenia legalnie wybranych władz Polski?			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		50	35	15	1040
Płeć	Mężczyźni	50	40	10	491
	Kobiety	49	30	21	549
Wiek	18–24 lata	41	42	17	81
	25–34	51	27	21	203
	35–44	47	35	18	194
	45–54	56	34	11	157
	55–64	53	37	10	187
	65 lat i więcej	46	39	15	217
Miejsce zamieszkania	Wieś	54	30	16	417
	Miasto do 19 999	50	30	19	134
	20 000 – 99 999	43	42	15	224
	100 000 – 499 999	48	40	12	170
	500 000 i więcej mieszk.	47	39	14	95
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	46	33	21	204
	Zasadnicze zawodowe	51	30	20	254
	Średnie	56	30	14	318
	Wyższe	44	47	9	264
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	44	48	8	106
	Średni personel, technicy	65	30	5	47
	Pracownicy adm.-biurowi	42	40	18	72
	Pracownicy usług	55	28	18	66
	Robotnicy wykwalifikowani	52	30	18	123
	Robotnicy niewykwalifik.	56	19	25	64
	Rolnicy	67	28	5	45
	Pracujący na własny rach.	36	52	12	47
	Bezrobotni	48	23	29	62
	Emeryci	47	38	14	234
	Renciści	52	37	12	56
	Uczniowie i studenci	39	47	14	42
	Gospodynie domowe i inni	52	28	20	75
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	53	39	8	141
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	55	30	15	102
	sekt. pryw. poza rolnict.	47	35	18	281
	prywatnym gosp. rolnym	60	31	9	49
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	56	25	19	110
	Od 650 zł do 999 zł	59	23	18	149
	Od 1000 zł do 1399 zł	49	38	13	192
	Od 1400 zł do 1999 zł	50	39	11	149
	2000 zł i więcej	48	48	4	190
Ocena własnych war. mater.	Złe	44	45	11	65
	Średnie	48	34	18	395
	Dobre	51	34	14	580
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	59	31	11	40
	Raz w tygodniu	53	33	15	445
	1–2 razy w miesiącu	48	34	18	181
	Kilka razy w roku	46	36	18	257
	W ogóle nie uczestniczy	45	45	9	110
Poglądy polityczne	Lewica	39	53	8	166
	Centrum	43	46	11	294
	Prawica	71	25	4	324
	Trudno powiedzieć	37	22	41	250

Tabela 4

		Czy uważa Pan(i) za dopuszczalne, czy też za niedopuszczalne, okupowanie przez posłów opozycji sali plenarnej (posiedzeń) Sejmu, by zaprotestować przeciw działaniom rządzącej partii?			Liczba osób
		Uważam za dopuszczalne	Uważam za niedopuszczalne	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		27	62	11	1037
Płeć	Mężczyźni	30	62	8	491
	Kobiety	24	62	14	546
Wiek	18–24 lata	28	55	17	81
	25–34	26	66	8	202
	35–44	28	57	15	192
	45–54	32	59	9	158
	55–64	25	65	10	187
	65 lat i więcej	24	67	9	217
Miejsce zamieszkania	Wieś	22	68	10	416
	Miasto do 19 999	28	58	14	134
	20 000 – 99 999	24	63	13	224
	100 000 – 499 999	41	49	9	168
	500 000 i więcej mieszk.	31	62	7	95
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	20	65	14	204
	Zasadnicze zawodowe	24	67	9	254
	Średnie	26	63	11	317
	Wyższe	36	54	10	263
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	35	53	12	106
	Średni personel, technicy	37	56	7	47
	Pracownicy adm.-biurowi	33	57	10	71
	Pracownicy usług	28	60	12	65
	Robotnicy wykwalifikowani	28	60	12	123
	Robotnicy niewykwalifik.	35	58	7	64
	Rolnicy	12	79	9	46
	Pracujący na własny rach.	32	61	7	47
	Bezrobotni	24	60	16	62
	Emeryci	23	68	9	234
	Renciści	21	72	7	56
	Uczniowie i studenci	25	63	12	42
	Gospodynie domowe i inni	21	61	18	74
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	34	57	9	141
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	26	63	11	102
	sekt. prywat. poza rolnict.	33	56	11	279
	prywatnym gosp. rolnym	15	80	5	50
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	13	71	16	110
	Od 650 zł do 999 zł	23	68	9	149
	Od 1000 zł do 1399 zł	26	65	9	191
	Od 1400 zł do 1999 zł	32	62	7	149
	2000 zł i więcej	37	60	4	190
Ocena własnych war. mater.	Złe	29	53	17	65
	Średnie	25	66	10	395
	Dobre	28	61	11	578
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	10	89	2	40
	Raz w tygodniu	22	69	9	442
	1–2 razy w miesiącu	31	55	14	181
	Kilka razy w roku	29	59	13	257
	W ogóle nie uczestniczy	43	45	12	110
Poglądy polityczne	Lewica	46	47	7	163
	Centrum	36	54	10	293
	Prawica	19	79	2	325
	Trudno powiedzieć	14	60	26	250

Tabela 5

		Jak Pan(i) sądzi, czy ewentualne przeprowadzenie przedterminowych wyborów do Sejmu i Senatu doprowadziłoby:			Liczba osób
		do zmiany władzy w Polsce	do utrzymania władzy przez PiS	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		28	50	22	1038
Płeć	Mężczyźni	25	56	18	491
	Kobiety	31	45	24	548
Wiek	18–24 lata	36	41	22	81
	25–34	30	50	20	203
	35–44	30	50	19	194
	45–54	29	47	24	158
	55–64	26	56	18	185
	65 lat i więcej	23	51	26	216
Miejsce zamieszkania	Wieś	25	52	23	417
	Miasto do 19 999	31	47	22	134
	20 000 – 99 999	32	49	19	224
	100 000 – 499 999	27	55	18	169
	500 000 i więcej mieszk.	33	41	26	94
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	26	44	30	204
	Zasadnicze zawodowe	27	48	25	254
	Średnie	30	52	18	318
	Wyższe	29	54	16	263
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	19	64	17	106
	Średni personel, technicy	34	54	11	47
	Pracownicy adm.-biurowi	44	40	16	71
	Pracownicy usług	32	50	18	66
	Robotnicy wykwalifikowani	25	50	24	123
	Robotnicy niewykwalifik.	28	49	23	64
	Rolnicy	21	56	23	46
	Pracujący na własny rach.	39	50	11	47
	Bezrobotni	32	38	30	62
	Emeryci	25	50	26	233
	Renciści	18	63	19	56
	Uczniowie i studenci	36	42	22	42
	Gospodynie domowe i inni	35	41	25	75
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	31	51	18
spółce właścicieli prywatnych i państwa		30	49	21	101
sekt. pryw. poza rolnict.		29	53	18	281
prywatnym gosp. rolnym		20	58	22	50
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	21	50	29	110
	Od 650 zł do 999 zł	28	54	18	148
	Od 1000 zł do 1399 zł	32	46	23	192
	Od 1400 zł do 1999 zł	28	51	20	149
	2000 zł i więcej	33	55	12	188
Ocena własnych war. mater.	Złe	27	49	24	65
	Średnie	25	49	26	396
	Dobre	30	51	18	577
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	14	71	15	40
	Raz w tygodniu	24	54	22	443
	1–2 razy w miesiącu	34	46	20	181
	Kilka razy w roku	32	46	22	258
	W ogóle nie uczestniczy	35	42	23	109
Poglądy polityczne	Lewica	42	41	17	166
	Centrum	33	47	20	293
	Prawica	19	69	11	324
	Trudno powiedzieć	26	34	40	250